

(1) במדבר פרק טז

- א ויקח קרח בן-צבור בן-לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן-פלת בני ראובן:
- ב ויקמו לפני משה ואנשים מבני-ישראל חמשים ומאתים נשיאי עדה קראי מועד אנשי-שם:
- ג ויקהלו על-משה ועל-אהרן ויאמרו אליהם רב-לכם פי כלה-העדה פלם קדשים וכתובם ה' ומדוע תתנשאו על-קהל ה':

(2) רש"י במדבר פרק טז פסוק א

ויקח קרח, לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה וזהו שתרגם אונקלוס ואתפלא נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת וכן (איוב טו) מה יקחך לבך לוקח אותך להפליגך משאר בני אדם, ד"א ויקח קרח משך ראשי סנהדראות שבהם בדברים כמו שנהא' (במדבר כ) קח את אהרן (הושע יד) קחו עמכם דברים:

(3) גור אריה על רש"י שם

לקח עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה וכו'. כלומר שלכך קאמר לשון ויקח לפי שכל אשר חולק לוקח עצמו לצד אחד להיות נחלק מן אשר חולק עליו, ושייך בזה לשון לקיחה. ואין להקשות דאם כן בכל מחלוקות יהיה נאמר לשון לקיחה ולא מצאנו זה הלשון אלא בכאן, יש לתרץ דווקא כאן מפני שהיה קרח חולק על הכהונה שהיא לכלל ישראל, וכל ישראל תלוים בכהונה, והחולק עליה הרי הוא יוצא מכלל ישראל ולוקח עצמו לצד אחד מכל ישראל שייך עליו לשון לקיחה אבל בשאר מחלוקת שאין היחדי חולק על הכלל לאשייך לשון זה שהרי אם הוא חולק על היחיד בזה אינו לוקח עצמו מן הכלל, והשתא יתורץ נמי דמאי מלמדינו הכתבו בלשון לקיחה הכתוב כאן שלקח עצמו לצד אחר אלא להשמיענו שהיה נחלק מתוך כלל ישראל.

(4) משכיל לדוד על רש"י שם

דאילו לפירוש הא, קשה דויקח הוא פועל יוצא ואין משמעו לקח עצמו. ולפירוש השני נמי קשה דהך ויקח היה לו לכתוב בפסוק שאחר זה ששם מזכיר ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים.

(5) רמב"ן במדבר פרק טז פסוק א

ודעת המדרש אינו כפירוש הרב, אבל אמרו שם אין ויקח אלא לשון פליגה שלבו לקחו כענין שנאמר מה יקחך לבך, ואינו רוצה לומר שלקח עצמו לצד אחד, וכן מה יקחך לבך, אינו שיקח אותך לצד אחד להפליג עצמך משאר בני אדם, אבל כונת המדרש בויקח קרח, שלקח עצה בלבו לעשות מה שיספר, כי הלקיחה תאמר על העצה והמחשבה, וכן מה יקחך לבך, מה מחשבה יקח לך לבך שתחשוב בסתר לית דין ולית דיין ולא תגלה אותה, או מה ירמזון עיניך, שמתוך רמזותיך נכר שאתה כופר במשפט האלקים . . .

אמרו עוד במדרש (רבה יח טז) ויחלוק וידבר ויצו קרח אינו נאמר אלא ויקח, מה לקח, לא לקח כלום אלא לבו נטלו, אמר הכתוב מה יקחך לבך, והוא כמה שפירשתי, ואונקלוס שתרגם ואתפלא, פתר הענין לא הלשון כמנהגו במקומות רבים, וכן תרגם על דבר קרח (להלן יז יד) על פלוגתא דקרח, ותרגם בדבר בלעם (להלן לא טז) בעצת בלעם, כי הוא מזכיר הענין בתרגומו

(6) אבן עזרא במדבר פרק טז פסוק א

ויקח קרח, אנשים דרך קצרה כמו חמור לחם ורבים ככה

(7) רשב"ם במדבר פרק טז פסוק א

ויקח קרח. כמו ויקח שרה אשתו ואת לוט. אף כאן ויקח קרח. ודתן ואבירם. אנשים הרבה עד שקמו עמהם לפני משה חמשים ומאתים:

(8) חזקוני במדבר פרק טז פסוק א

ויקח קרח לשון לקיחת אנשים ומי לקח דתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן, וי"ו דודתן יתירה היא וכמוה יש הרבה:

(9) ספורנו במדבר פרק טז פסוק א

ויקח קרח, שעור הכתוב וסדרו כאלו אמר ויקח קרח ודתן ואבירם ואון בן פלת חמשים ומאתים נשיאי עדה ויקומו לפני משה ואנשים מבני ישראל . . .

(10) רב סעדיה גאון במדבר פרק טז פסוק א

ויקח, ויגש

11 בראשית פרק יח פסוק ה

וְאֶקְחָה פֶתֶלְחָם וְסֻעָדוֹ לְבָכְם אַחַר תִּעְבְּרוּ כִּי־עַל־כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל־עֲבֹדְכֶם וַיֹּאמְרוּ כֵּן תַעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ:

12 אבן עזרא במדבר פרק טז פסוק א

ויאמר ר' יונה כי פירוש ויקח לקח לקום על משהו:

13 מדרש תנחומא קרח סימן ב

ויקח קרח. מה כתיב למעלה מן הענין, דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת (במ' טו לח). קפיץ קרח ואמר למשה, אתה אומר, ונתנו על ציצית וגו' (שם). טלית שכלה תכלת, מה היא שיהא פטורה מן הציצית. אמר לו משה, חיבת בציצית. אמר לו קרח, טלית שכולה תכלת אינה פוטרת עצמה, וארבעה חוטין פוטר אותה. בית מלא ספרים, מהו שתהא פטורה מן המזוזה. אמר לו, חייבת במזוזה. אמר לו, כל התורה כולה מאתים שבעים וחמש פרשיות שיש בה, כולן אין פוטרות את הבית, ושתי פרשיות שבמזוזה פוטרות את הבית. אמר לו, דברים אלו לא נצטוית עליהם, ומלבך אתה בודאם. הדא הוא דכתיב, ויקח קרח.

14 גור אריה על רש"י שם

אהרן ממונה עיקרו על המעשה ומשה על התלמוד והיה קרח מביא זה ראייה שאין צריכין לשניהם לא למעשה ולא לתלמוד, והביא ראייה מן טלית שכולה תכלת על אהרן שהוא ממונה על המעשה לפי שמצות ציצית גם כן נתנה לקיים כל המצות של הקדוש ברוך הוא שנאמר וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' ועישתם ואמר קרח טלית שכולה תכלת פטורה או חייבת וסובר שיאמר פטורה אחר שכולה היא של תכלת אינה צריכה חוט אחר לקיים בו וזכרתם ועשיתם את כל מצות ה', הכי נמי כל ישראל כולם קדושים בעבודת הקודש ברוך הוא ואין אנו צריכין לכהן אחר גם כן שעל ידו יהא מקוים עבודת המקום וכנגד התלמוד היו מביאין מן בית מלא ספרים וכו' כלומר שכמו שבית מלא ספרים פטור מן המזוזה לפי שהמזוזה ציוה המקום לקבוע על מזוזות ביתנו כמו שנאמר וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך ודבחר במ שבתך בביתך כדי שיהיה האדם מדבר בדברי תורה תמיד הרי כמו שנאמר בציצית וזכרתם ועשיתם את כל מצות ה' נאמר במזוזה ושנתם לבניך ודברת במ וכבתם על מזוזות ביתך ובשעריך לומר שהציצית היא שגורם למצות המעשה והמזוזה היא לקבוע בנו תלמוד תורה ואם הבית מלא ספרים אין צריך למזוזה הנה כל ישראל מלאים תורה וספרים אין צריכין למזוזה כלומר שהם פטורים מאותו המלמד להם תורה כי אינם צריכים שום אמצעי שכלם חכמים ושמעו מפי הגבור האנכי ומה צריך לאמצעים

15 רש"י במדבר פרק טז פסוק א

מה עשה עמד וכנס ר"נ ראשי סנהדראות רובן משבט ראובן שכיניו והם אליצור בן שדיאור וחביריו וכיוצא בו שנאמר נשיאי עדה קריאי מועד ולהלן הוא אומר (במדבר א) אלה קרואי העדה והלבישן טליתות שכולן תכלת באו ועמדו לפני משה אמרו לו טלית שכולה של תכלת חייבת בציצית או פטורה אמר להם חייבת התחילו לשחק עליו אפשר טלית של מין אחר חוט אחד של תכלת פטורה זו שכולה תכלת לא תפטור את עצמה:

16 במדבר פרק טו פסוק מ

למען תזכרו וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים לְאֱלֹקֵיכֶם:

17 שמות פרק יט פסוק ו

וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי מִמְלַכֶת כְּהִנָּם וְגוֹי קְדוֹשׁ אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבַּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: